

UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL RESOLUTION 1325 ON WOMEN, PEACE AND SECURITY:

Security Council Resolution 1325 was passed unanimously on 31 October 2000. Resolution (S/RES/1325) is the first resolution ever passed by the Security Council that specifically addresses the impact of war on women, and women's contributions to conflict resolution and sustainable peace

Kaonsel blong Sikuriti blong Unaeted Nesen i tingting hevi long ol poen ya:

Kaonsel i tekem not bakegen long ol agrimen we oli pasem finis, olsem Agrimen namba 1261 (1999) we oli pasem long namba 25 Okis 1999, mo Agrimen namba 1265 (1999) blong namba 17 Septemba 1999, mo Agrimen namba 1296 (2000) blong namba 19 Eprel 2000, mo Agrimen namba 1314 (2000) blong namba 11 Okis 2000. Mo wetem olgeta ya, i gat ol narafala toktok blong Presiden blong Kaonsel, olsem hemia we hem i givim long ol media long namba 8 Maj 2000 (SC/6816), we hem i Spesel Dei we Unaeted Nesen i setemap blong makem Raet blong ol Woman blong stap long Pis Raon lo wol.

Kaonsel i tekem not bakegen tu long ol promes we ol kaontri oli mekem insaed long Toktok mo Plan blong Wok we i kamaot long bigfala miting long Beijing (A/52/231), mo ol toktok blong ripot we i kamaot long namba twentitri Spesel Miting blong bigfala nakamal blong Unaeted Nesen. Nem blong ripot ya i olsem, se "Ol woman long yia 2000: blong go insaed long nekis hundred yia wetem semak rang wetem ol man, divelopmen, mo pis" (A/S-23/10/Rev.1), mo i talem plante samting long saed blong situaesen blong ol woman long ol ples we woa mo faet i stap gohed long hem.

Kaonsel i no fogetem se folem ol tingting we i stap insaed long Stampa Loa blong Unaeted Nesen, bigfala risponsibiliti blong Kaonsel hem i blong promotem pis mo holemtaet sikuriti raon long wol.

Kaonsel i gat bigfala konsen blong lukim se taem we i gat faet samples, ol man blong faet oli stap involv long hem be oltaem i gat plante narafala pipol tu we oli no joen long faet ya, from faet ya nao i mekem i nogud tumas long olgeta. Samtaem oli mas ronwe long ples blong olgeta blong go haed long wan defren ples, mo oli kam olsem ol refuji long wan defren kaontri. Be wanem we i nogud tumas, hem i klia se bigfala namba blong olgeta we oli stap safa moa ol taem olsem, ol mama wetem ol pikinini, mo plante taem olgeta we oli stap faet oli stap mekem i nogud tumas long olgeta. Mo taem we ol mama wetem ol pikinini oli safa tumas olsem, i mekem se taem we faet i finis, i had tumas blong putumbak pis o blong ol pipol oli save staggud wetem olgeta bakegen.

Kaonsel i wantem talemaot i klia se ol woman oli stap karem wan bigfala pat finis insaed long ol wok blong blokem faet, blong solvem raorao, mo blong holemtaet pis, be Kaonsel i luk se ol woman oli gat raet blong oli mas gat moa janis blong involv long ol wok blong meintenem mo promotem pis mo sikuriti, mo hem i impoten tumas blong oli involv fulwan long ol toktok

mo ol disisen long saed blong blokem raorao mo solvem trabol.

Kaonsel i wantem talemaot i klia tu se i mas gat ol loa long saed blong laef blong ol pipol mo ol raet blong olgeta we evri kaontri long wol oli akseptem, mo ol loa ya oli mas protektem bigwan ol raet blong ol woman mo ol gel, speseli long taem we faet i stap gohed long ples blong olgeta mo long taem we oli traem stopem ol raorao mo putumbak pis.

Kaonsel i talem strong se hem i impoten tumas blong ol woman wetem ol gel oli mas awea gud long bigfala denja we oli save fesem taem oli wokbaot long ol ples we bifo i gat faet long hem, we oli berem ol rabis bom ya we oli kolek maen long hem, we oli save faerap taem yumi purumbut antap long ples we oli stap long hem. Wok blong karemaot ol maen we oli stap yet i mas luksave spesel nid blong ol woman wetem ol gel.

Kaonsel i luksave se hem i impoten tumas blong luksave oltaem ol raet blong ol woman mo rang blong olgeta, mo tingting olsem i mas go bigwan moa insaed long ol bigfala wok we ol mobael blong kipim pis blong Unaeted Nesen oli stap mekem long ol ples we i gat faet long hem. Tingting ya i stap finis insaed long bigfala Agrimen we i kamaot long miting long Windhoek, wetem Plan blong Wok we i kamaot long miting long Namibia, we i tokbaot olsem wanem blong mekem tingting blong ol raet blong ol woman hem i kam wan bigfala pat insaed long ol wok blong kipim pis (S/2000/693).

Kaonsel i luksave se hem i impoten blong folem wan toktok blong Presiden blong Kaonsel we hem i talemaot long ol media long namba 8 Maj 2000, we hem i rekomendem se i mas gat wan spesel trening blong olgeta staf blong Unaeted Nesen we oli wok long saed blong kipim pis, blong oli save luksave moa olsem wanem blong protektem ol woman mo ol pikinini we oli gat ol raet blong olgeta, mo oli gat ol spesel nid blong olgeta taem we oli stap long ol ples we i gat faet long hem.

Kaonsel i luksave se ol faet oli save afektem nogud ol woman mo ol gel, be sipos ol oganaesesen oli save wok tugeta blong protektem olgeta mo blong givim wan bigfala pat long olgeta insaed long ol proses blong wok from pis, bambae i save givhan bigwan blong putumbak wan gudfala sikuriti mo blong promotem pis raon lo wol.

Kaonsel i luksave tu se i gat sam infomesen finis long saed blong olsem wanem ol faet oli stap afektem nogud ol woman wetem ol gel, be hem i notem tu se i impoten blong wok moa blong putumgud ol statistik long saed ya, blong soemaot wan klia pikja blong hem.

Folem ol poen ya antap, Kaonsel i stap agri nao blong tekem ol step ya:

1. ***Kaonsel i askem strong*** long ol memba kaontri blong Unaeted Nesen blong oli mas givim moa ples long ol woman, blong oli save gat voes insaed long ol bodi we oli stap mekem ol impoten disisen, long level blong wanwan kaontri, long level blong ol rijen, mo kasem tu level blong ol bigfala raonwol institusen. I mas gat ol representativ blong ol woman tu insaed long ol

miting blong ol oganaesesen we oli stap wok blong traem blokem, redyusum, mo solvem ol raorao.

2. **Kaonsel i enkarajem** Sekreteri Jenerol blong Unaeted Nesen blong implementem spesel plan blong wok blong hem (A/49/587), blong leftemap namba blong ol woman we oli stap involv long ol disisen mo ol proses blong solvem ol problem mo blong bildimap pis long ol ples we faet i stap long olgeta.

3. **Kaonsel i askem strong** long Sekreteri Jenerol blong apoentem moa woman olsem ol spesel representativ o ambasada blong hem, we oli save wok long bihaf blong hem long ol trabol ples. Blong givhan long Sekreteri Jenerol blong faenem ol woman we oli save mekem wok olsem, i gud blong ol memba kaontri oli nominetem samfala nem, mo i gud blong oli putum gud ol nem ya long wan lis we oli save jekem eni taem.

4. **Kaonsel i enkarajem** Sekreteri Jenerol bakegen blong hem i mas mekem se ol woman oli save mekem plante moa defren kaen wok insaed long ol operesen blong kipim pis we oli stap gohed raon long wol. Kasem naolia, ol woman oli no gat tumas janis blong involv daerek insaed long ol Unaeted Nesen operesen ya, o blong givhan mo holem wok olsem wok blong wajemgud ol grup we oli stap faet, wok blong polis, wok blong protektem ol raet blong ol pipol, mo wok blong givhan long ol pipol we oli stap fesem trabol.

5. **Kaonsel i talemaot** se hem i wantem se tingting blong luksave ol woman wetem rang mo raet blong olgeta i mas kam pat blong ol wok we Unaeted Nesen i mekem blong kipim pis, mo Kaonsel i enkarajem Sekreteri Jenerol blong mekem sua se sipos i posibol, ol kaen tingting olsem, blong luk save situesen blong woman, hem i mas stap insaed long evri plan blong wok blong ol operesen long fild, olsem long ol ples we faet i stap gohed long olgeta.

6. **Kaonsel i askem strong** long Sekreteri Jenerol se ol staf blong hem oli mas priperem ol trening materiel long saed blong proteksen blong ol woman, ol raet blong olgeta, mo ol spesel nid we oli gat. Afta, ol kaontri we oli memba blong Unaeted Nesen oli save yusum ol materiel ya blong givim gudfala trening long saed ya. Kaen trening olsem i mas tokbaot tu olsem wanem i impoten blong ol woman oli involv long ol wok blong putumbak pis mo blong kipim pis, mo i mas tokbaot aweanes blong sik ia eids, mo olsem wanem i afektem ol woman. I gud blong ol memba kaontri oli inkludum ol topik ya insaed long ol trening we oli givim long ol mobael mo ol polis blong olgeta, bifo we oli go blong tekemap wok long ol operesen blong kipim pis. Kaonsel i luk tu se i gud blong Sekreteri Jenerol i mas mekem sua ol trening ia i no blong ol mobael mo ol polis nomo, be i blong evriwan we bambae oli involv long operesen.

7. **Kaonsel i askem strong** long ol kaontri we oli memba blong Unaeted Nesen blong leftemap bajet we oli stap givim, mo blong inkrisim ol narafala kaen sapot, blong mekem se i gat moa trening i go long ol man, blong givhan long olgeta blong oli save luksave moa ol raet blong ol woman. Ol

kaontri oli mas sapotem bigwan ol projek olsem we samfala oganaesesan oli stap mekem finis, olsem ol projek blong Basket blong Unaeted Nesen blong Givhan long ol Woman, ol projek blong Basket blong Unaeted Nesen blong Givhan long ol Pikinini, mo ol projek blong Ofis blong Hae Komisina blong Unaeted Nesen long saed blong ol Refuji.

8. ***Kaonsel i mekem rikwes*** i go long evriwan we oli involv long ol toktok blong solvem raorao mo blong putumbak pis, se taem we oli stap gohed wetem ol negosiesan ya, oli mas tingting hevi oltaem long sityuesan blong ol woman folem ol poen ya. (a) Taem we oli tekem ol pipol we oli ronwe long faet oli gobak long stret ples blong olgeta, oli mas tingting gud se olsem wanem oli save givhan long ol woman wetem ol gel blong oli stap gud bakegen, blong oli joen gud bakegen long laef blong komuniti, mo blong oli bildim wan niufala laef blong olgeta. (b) Oli mas givim bigfala sapot long ol grup blong ol woman mo ol narafala manples we oli stap folem ol rod blong kastom blong olgeta blong traem winimbak pis long stret ples blong olgeta, mo oli mas involvem ol woman insaed long evri pat blong proses blong implementem wanem we agrimen blong stopem faet i talem. (c) Samfala taem bambae oli nidim blong setemap wan niufala konstituesan long wan ples, wetem sistem blong vot, ol loa, ol kot, mo ol polis blong hem. Long taem ya nao oli mas mekem sua se evri pat blong wok ya i protektem gud mo i gat fulwan rispek long ol raet blong ol woman wetem ol gel.

9. ***Kaonsel i mekem rikwes*** i go long evri grup we oli stap joen long faet samples blong oli mas rispektemgud ol loa we ol kaontri blong wol oli agri long olgeta, we oli protektem ol woman mo ol gel wetem ol raet blong olgeta, espeseli olgeta we oli no joen long faet. I gat plante loa finis we oli tokbaot sityuesan blong ol woman long ol ples we i gat faet, olsem olgeta ya:

- Agrimen blong Geneva we oli mekem long 1949, wetem ol narafala rul we oli ademap long hem long 1977;
- Agrimen long saed blong ol Refuji we oli mekem long 1951, wetem ol narafala rul we oli ademap long hem long 1967;
- wan Agrimen we Kaonsel blong Sikuriti i mekem long namba 4213 miting blong hem long aftanun blong namba 31 Oktoba 2000, we oli talemaot long Ripot blong ol Media namba SC/6942, mo we i talemaot sam tingting long saed blong Agrimen blong Stopem Evrikaen Tingting Nogud Agensem ol Woman we oli mekem long 1979, wetem sam narafala tingting we oli ademap long hem long 1999;
- Agrimen blong Unaeted Nesen long saed blong ol Raet blong ol Pikinini we oli mekem long 1989, wetem tu narafala tingting we oli ademap long hem long namba 25 Mei 2000; mo laswan,
- Ol rul we oli stap insaed long ol Loa blong Raonwol Kot blong Jajem ol Kriminol, we oli agri long olgeta long miting long Rom.

10. ***Kaonsel i mekem rikwes*** i go long evri grup we oli stap joen long faet samples blong mekem evri samting we oli save mekem blong protektem gud ol woman wetem ol gel. Hemia from we taem we i gat faet, i luk olsem ol man oli tekem olsem janis blong mekem i nogud long ol woman wetem ol gel blong ol enemi blong olgeta, olsem blong repem olgeta mo spolem nogud olgeta from we nomo oli ol woman o gel.

11. **Kaonsel i talem strong** se evri kaontri i mas luksave risponsibiliti we oli gat blong dil wetem ol man wetem ol grup we oli wantem stronghed mo mekem trabol o faet. I gat olgeta blong wan laen o grup we oli hetem narafala laen o grup gogo oli traem kilimaot olgeta evriwan. I gat olgeta we oli brekem loa mo no rispektem ol raet blong ol narafala pipol. I gat olgeta we taem we oli stap faet, oli brekem ol agrimen we oli tokbaot sam stret fasin we ol grup o kaontri oli sud mekem long olgeta, nating we oli stap faet agensem olgeta, mo andap long hem, oli stap brekem ol rul we oli talem se olgeta blong faet we oli stap long wan saed oli mas rispektem ol woman wetem ol gel blong olgeta blong faet we oli stap long narafala saed, mo oli no mas yusum faet olsem wan eskyus blong mekem trabol long olgeta. Samtaem, blong traem putumbak pis, bambae i gat sam agrimen se bambae ol kot oli no panisim ol man from ol nogud we oli stap mekem long taem blong faet, be Kaonsel i wantem talem strong se i no mata se i taem blong faet o i no taem blong faet, be hu man we i mekem i nogud long wan woman o gel i mas fesem panis blong hem.

12. **Kaonsel i mekem rikwes** i go long evri grup we oli stap joen long faet samples blong oli mas rispektem ol ples we ol pipol we oli ronwe long faet oli stap go haed long hem. I gat ol ples olsem ol bigfala yad o ol kam we ol refuji oli go long olgeta, mo ol man we oli stap faet oli no mas karem faet i go kasem bakegen ol ples ya we ol man oli stap traem sef long hem. Ol ples ya oli fulap long ol woman mo ol gel, mo olgeta we oli setemap ol ples ya, mo oli lukaotem olgeta, oli mas luksave bigwan ol spesel nid blong ol woman wetem ol gel we oli stap insaed long olgeta. Hemia hem i folem tu ol toktok blong Agrimen namba 1208 we Kaonsel i mekem long namba 19 Novemba 1998.

13. **Kaonsel i enkarajem** olgeta we oli involv long wok blong putumbak pis long ol ples we bifo faet i stap long olgeta. Olgeta ya oli mas traem karemaot ol tul blong faet long olgeta we oli bin faet, mo oli mas klosemdaon ol ami mo sanembak ol mobael mo olgeta we oli bin joen long faet oli gobak long wanwan hom blong olgeta, mo oli mas givhan long olgeta blong faenem wan gudfala laef bakegen insaed long ol komuniti blong olgeta. Nao taem we wok ya i stap gohed, oli no mas fogetem se long samfala ples, i no ol man nomo we oli involv long faet, be ol woman tu, mo ol woman ya bambae i gat ol spesel nid blong olgeta, taem we oli traem gobak long ol famli blong olgeta.

14. **Kaonsel i konfemem** se samtaem, taem we hem o samfala kaontri oli tekem samfala aksen blong traem stopem faet, folem wanem we Loa namba 41 blong Stampa Loa blong Unaeted Nesen i talem, maet i save gat sam nogud risal o ifek long samfala grup blong ol pipol we oli no joen long faet, be oli stap long ples we ol narafala man oli wantem mekem faet long hem. Bambae Kaonsel i konsen tumas sipos sam aksen blong hem oli save mekem i had moa long ol woman wetem ol gel long sam ples, mo sipos olsem, bambae Kaonsel i agri blong mekem sua se ol aksen ya oli no aplae long olgeta.

15. **Kaonsel i talemaot** se oltaem hem i glad blong mekem sua se insaed long evri operesen mo evri wok blong hem, bambae oli luksave mo

rispektem bigwan ol spesel nid mo ol raet mo rang blong ol woman, mo oltaem i gat gudfala komunikesen mo serem tingting wetem ol grup mo ol oganaesesen blong ol woman long lokol, long ol rijen, mo raon long wol.

16. ***Kaonsel i mekem rikwes*** i go long Sekreteri Jenerol se i gud blong hem i mekem wan risej, blong traem lukluk moa long ol nogud ifek we ol faet oli stap mekem long ol woman wetem ol gel long ol ples we i gat faet olbaot long wol. Mo stadi ya i mas lukluk tu se wanem wok nao ol woman oli stap mekem blong stopem faet, mo olsem wanem ol woman, wetem rang we oli gat, oli save givhan long wok blong solvem raorao mo putumbak pis. Kaonsel i askem tu se taem we risej ya i finis, bambae i gat wan ripot blong hem i kam long Kaonsel, mo afta, ripot ya i save go tu long ol kaontri we oli memba blong Unaeted Nesen.

17. ***Kaonsel i mekem rikwes*** i go long Sekreteri Jenerol se taem we hem i stap givim ol ripot blong hem long Kaonsel, i gud blong hem i tekem janis blong tokbaot olsem wanem ol stret tingting blong rispektem ol raet mo rang blong ol woman i stap kam wan impoten pat insaed long ol operesen blong kipim pis long ol ples we faet i stap long olgeta, mo insaed tu long ol narafala wok blong Unaeted Nesen we situesen blong ol woman wetem ol gel i pat blong hem.

18. ***Kaonsel i promes*** long hem wan bakegen se bambae i stap ting hevi long ol poen ya oltaem."

A femLINKPACIFIC Translation initiative produced with assistance from the International Women's Development Agency and AUSAID Translation services provided by the University of the South Pacific and our regional women's media network members